

DIAMO

OBČASNÍK

ROČNÍK XIII (XXX)

ČÍSLO 4

DUBEN 2008

Prof. JUDr. Ing. Roman Makarius, CSc., odchází z funkce předsedy Českého báňského úřadu v Praze

K 1. dubnu 2008 ukončil svoji aktivní činnost prof. JUDr. Ing. Roman Makarius, CSc., významná osobnost českého hornictví.

V hornictví pracoval celý svůj profesní život, v posledním období vykonával funkci předsedy Českého báňského úřadu.

Nejzřetelnějším přínosem profesora Makaria ve funkci předsedy Českého báňského úřadu je skutečnost, že státní báňská správa v uplynulých letech výrazně přispěla ke stabilizaci českého hornictví, zejména v oblasti bezpečnosti práce. Prof. Makarius stál u zrodu nové báňské legislativy České republiky po roce 1989 a jejího pozdějšího sladování s legislativou Evropské unie. Osobně vysvětloval změny zákonů a báňských předpisů doma, na hornických sympoziích a konferencích, například na Hornické Příbrami, zároveň ale byl iniciátorem setkávání představitelů báňských správ evropských zemí. Pomáhal české hornictví vracet do Evropy. Vydal řadu odborných knih a publikací, přednáší na VŠB TU Ostrava.

I v dobách, kdy bývalo hornictví vnímáno negativně, vahou své osobnosti přesvědčoval vládní činitele a širokou veřejnost o jeho významu pro české hospodářství. Vedle své vlastní práce na poli báňského zákonodárství stál u zrodu sjednocující, báňské činnosti shrnující Hornické ročenky. Byl a stále je ústřední postavou obnovy tradic hornického stavu, uděloval vyznamenání pro báňské záchranáře „Zasluzný záchranářský kříž“ a ocenění za zásluhy o české hornictví „Medaile Jiřího Agricoly“. Z jeho iniciativy byla založena pro hornické podniky cena za bezpečnost v hornictví „Zlatý Permon.“ Aktivně podporuje vznik montanistických muzeí a činnost hornických spolků.

Narodil se 6. srpna 1938 v Brně. V roce 1958 absolvoval Průmyslovou školu hornickou v Příbrami, současně vystudoval příbramské gymnázium. Banickou fakultu Vysoké školy technické v Košicích musel v roce 1961 opustit a nastoupil v Kladně na důl Nosek, kde byl vedoucím odboru větrání a odboru bezpečnosti práce, vedoucím závodní báňské záchranné stanice, vedoucím pole. Z funkce výrobního náměstka byl odvolán po zásahu CZV KSČ.

V roce 1977 začal pracovat na Českém báňském úřadě v Praze, kde postupně zastával funkce ústředního báňského inspektora, ředitele 1. odboru a náměstka předsedy Českého báňského úřadu. Od 1. 4. 1997 byl předsedou Českého báňského úřadu.

Vysokoškolské studium dokončil dálkově na Hornicko-geologické fakultě Vysoké školy báňské v Ostravě, v roce 1965. Ve studiích pokračoval na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, kde v roce

1975 obdržel titul doktora obojího práva. V roce 1990 úspěšně obhájil na ČSAV v Praze kandidátskou práci a získal titul kandidát technických věd. V roce 1996 se habilitoval jako docent, v roce 2000 byl jmenován řádným profesorem VŠB – TU v Ostravě. Je autorem a spoluautorem řady jejich studijních textů.

Publikovat začal v roce 1965, vydal například Vývoj bezpečnostních předpisů pro uhelné doly v ČR, Zdolávání požárů v hlubinných dolech a Chemické způsoby zdolávání důlních požárů. Je autorem dvoudílné publikace České horní právo a knihy Z dějin královské, císařské a státní báňské správy. Výrazně se podílel na publikacích Uhlenné hornictví v ČSSR, Rudné a uranové hornictví v České republice, Uhlenné hornictví v OKR a na dvoudílném Báňském záchranářství. Celkem publikoval 77 prací z oblasti horního práva a báňského záchranářství.

Útlum po roce 1989 vedl k výrazné redukci vědecko-technické základny českého hornictví. Proto prof. Makarius stanovil v roce 1999 rozsah potřeb českého hornictví formou programu vědy a výzkumu pro české hornictví a v roce 2002 obhájil ve Vládě České republiky založení samostatného pracoviště vědy a výzkumu začleněného do struktury Státní báňské správy České republiky, které například zkoumá důlní otřesy.

V osobnosti pana prof. Makaria se snoubí znalosti báňského odborníka a právníka s humanistickým citěním a láskou k vážné hudbě, v roce 1965 absolvoval konzervatoř a pak působil jako dirigent komorních orchestrů a pěveckých sborů.

Prof. Makarius je rytířem Maltézského řádu, nositel Velkodůstojnického kříže pro Merito Melitensis, nositelem Velkého zlatého řádu za zásluhy o Rakouskou republiku, nositelem Zlaté jehlice báňských záchranářů SRN a nositelem zlatého Zasluzného záchranářského kříže a Medaile Jiřího Agricoly za zásluhy o české hornictví.

Prof. JUDr. Ing. Roman Makarius, CSc. jako předseda Českého báňského úřadu dozoroval veškerou hornickou činnost s. p. DIAMO. Dlouholetá spolupráce s ním byla zárukou vysoké odborné úrovně a profesionality. Vedení s. p. DIAMO děkuje panu prof. JUDr. Ing. Romanovi Makariovi, CSc. za spolupráci ve funkci předsedy ČBÚ, do dalších let mu přeje stejně aktivní život jako dosud a těší se na další setkávání s ním.

Na chemické úpravně o. z. GEAM Dolní Rožínka

Ve středu 27. února 2008 jsem navštívil chemickou úpravnu na Dolní Rožince, kde jsem mluvil s jejím vedoucím Ing. Robertem Kalasem, a při její prohlídce mě doprovázel mistr provozu Jaroslav Metela. Nad reportážně pojatým textem jsem zjistil, že většina čtenářů by nerozuměla, co k čemu slouží, proto zařazujeme popis technologie CHÚ a rovněž následující pasáž jsem svěřil odborníkům.

Otto Hejnic

POPIS TECHNOLOGIE VÝROBY CHEMICKÉHO KONCENTRÁTU U NA CHÚ

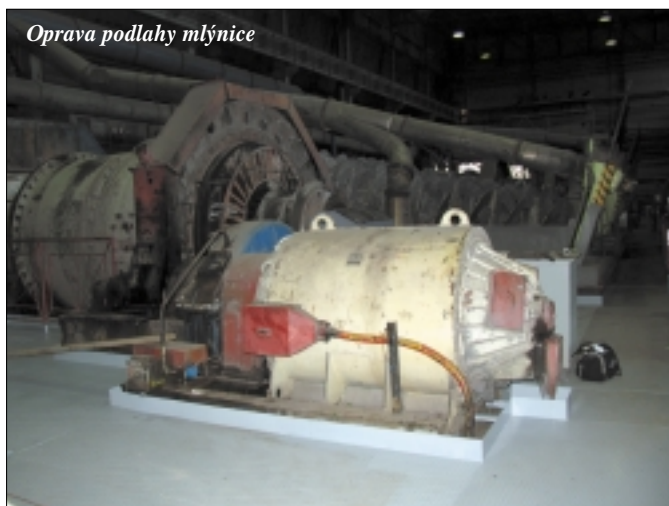
V současné době je na chemické úpravně Dolní Rožínka zpracovávána uranová ruda z ložiska Rožná. Tato ruda obsahuje uran, který je loužitelný alkalickým procesem. Ruda je na chemickou úpravnu transportována nákladními automobily a skladována na rudném depu. Buldozerem je nahrnována do přijímacího zásobníku a šikmým pásem dopravena do zásobníku mlýnů (1 a 2, případně 3). Mletí rudy probíhá ve dvou stupních. Nejprve je ruda rozemleta v kulovém mlýnu 1 a 2 (nebo 3) v přítomnosti technologické vody. Poté je rozemletá rudina dělena spirálovým klasifikátorem – velké částice jsou vedeny zpět do mlýna a malé jsou tříděny na hydrocyklonech, kde dochází k jemnějšímu třídění. Z hydrocyklonů jsou větší částice transportovány na druhý stupeň mletí (mlýn č. 4) a jemné částice velikosti 0,074 mm (min. 70 %) jsou vedeny do následujícího uzlu zahušťování. Snížení kapalného podílu v poměru k pevné fázi (z 6:1 na výsledný 1:1) probíhá v zahušťovačích přidavkem flokulačního činidla (polyakrylamid) a následný uzel alkalického loužení má za úkol vyloužení U z pevné fáze do kapalně fáze ve formě uranylkarbonátu. Děje se tak v přítomnosti tetraamomědnatého katalyzátoru a sody. Míchání vzduchem společně s katalyzátorem způsobují oxidaci U obsaženého v rudě jako U⁴⁺ na U⁶⁺ a přítomnost sody jeho převod do kapalně fáze. Loužení probíhá v šesti kónických kolonách (pracovní objem 650 – 550 m³), které jsou vyhřívány na 80 °C. Koncentrace sody se udržuje v rozmezí 8–10 g/l a výtěžnost uzlu alkalického loužení byla v roce 2007 89 % (výtěžnost celého procesu v minulém roce byla 91,8 %). Separace kapalně a pevně fáze probíhá v lince alkalické sorpce, kde zároveň dochází i k sorpci U na ionex. Sorpční linka je složena z osmi kónických kolon a probíhá v ní protiproudé dávkování ionexu a rmutu. Uran navázaný na ionex je eluován elučním roztokem (sírán sodný a soda) v uzlu eluce. Ionex je od rmutu oddělen na

rotačních sítích a vlastní eluce U probíhá v pulzačních kolonách. Roztok obohacený U (tzv. eluát) je veden na společné procesy k rozkyselení kyselinou sírovou (při pH 3 – 4) a k následnému vysrážení čpavkem (při pH 7 – 8). Sedimentace sraženiny U (tzv. žlutého koláče) probíhá v zahušťovači Z8 v přítomnosti flokulantu a sediment je připraven k přečištění rafinacemi (čpavková, speciální, vodní). Po druhé vodní rafinaci je chemický koncentrát uranu ukládán v barometrické nádrži II a je připraven na sušení na rozprašovací sušárně. Hrubší podíly koncentrátu jsou odstraněny na vibračním síti. Vlastní sušení probíhá ve spalínách zemního plynu ve spalovací komoře sušárny. Koncentrát je rozstříkovan atomizérem do proudu spalín, které jsou před vypuštěním do ovzduší čištěny v proudovém odlučovači a v pračce plynu. Vysušený (NH₄)₂U₂O₇ je skladován a expedován v ocelových sudech ve skladu chemického koncentrátu.

Mgr. František Toman, PhD.

INVESTICE A OPRAVY V ROCE 2008

Z důvodu prodloužení těžby rudy na ložisku Rožná, bylo rozhodnuto o řadě investičních akcích na rekonstrukci chemické úpravny, které budou realizovány během celého roku 2008. Rozsáhlé inovace

se týkají nejen jednotlivých úseků výroby chemického koncentrátu U, ale také celého areálu CHÚ. Některé opravy probíhaly už při zimní odstavce, další budou probíhat při plném provozu výroby U nebo během letní odstavky.

POKRAČOVÁNÍ NA STR. 2

Na chemické úpravně o. z. GEAM Dolní Rožínka

DOKONČENÍ ZE STR. 1

Na šikmý pás transportující rudu z rudného depa do zásobníků mlýnů bude instalována pasová tenzometrická váha pro měření každodenní

Nerezové repulpační nádrže

sů. Zde budou během roku provedeny následující akce: oprava plošin společných procesů, výroba nových repulpačních nádrží (z nerez a s kónickým dnem), náhrada odstředivky kalolisem, rekonstrukce filtrace CHKU

(výroba a instalace nerezových mixérů pro rozmixování žlutého koláče z kalolisu), výměna barometrické nádrže, pogumování třetí kolony a rozšíření kapacity absorpce čpavku.

Další plánované akce, které se týkají celého areálu závodu, jsou rekonstrukce rozvodů vodních sítí (aktivní kanalizace, důlní a pitná), oprava potrubních

mostů a rekonstrukci projde i kotelna (např. oprava zásobníku sypkých hmot a instalace nového kotle) a na odpařovací stanici bude opraven cirkulační výměník.

Ing. Robert Kalas

Oprava 3. kolony

tonáže a přístroj na měření U ve vstupní rudě, který umožní rychlejší zásahy do technologie výroby v závislosti na kvalitě rudy.

Rekonstrukce se nevyhnuly ani budově mlýnice, kde dochází k opravě podlah. Opravy se týkají i základů kulových mlýnů GM 27 a jejich převodovek. Instalován bude i nový kompresor, který bude používán k míchání kolon jednotlivých provozních linek.

V roce 2007 byly postaveny nové zařezávače pro úpravu vody v blízkosti čističky odkaliště vod a původní zařezávače budou postupně rekonstruovány pro sedimentaci namletého rmutu.

Na lince alkalického loužení budou postupně pogumovány vnitřní části kolon – v letošním roce jsou plánovány 2 kolony. Opravena bude i horní plošina linky společně se schodištěm vedoucím na alkalické loužení.

Podobné opravy proběhnou i na úseku alkalické sorpce – budou pogumovány vnitřní části kolon (4 ks) a bude také opravena plošina.

Snad nejrozsáhlejší investiční a renovační práce se týkají společných proce-

Nerezové mixery

Na čističce důlních vod Kaňk se připravuje modernizace čištění

Čerpací vrt u jámy

Nedaleko Kutné Hory na čističce důlních vod, která čistí důlní vody ze zatopeného rudného dolu Kaňk, se 6. března konal u Ing. Ladislava Svobody, který je vedoucím zdejší ČDV, kontrolní den, při kterém se upřesňovala realizace projektu „Stavební a technologické úpravy ČDV Kaňk.“ Jednání se zúčastnili technici o. z. SUL Příbram vedení Ing. Ladislavem Hešnaurem, projektanti z o. z. GEAM, vedení Ing. Jiřím Bělohorským, za ředitelství s. p. Ing. Antonín Maršálek, Ing. Milan Vše- tečka a RNDr. Olga Lusková, se kterými jsem ze Stráže pod Ralskem přijel.

K vlastnímu projektu se vrátíme někdy příště, cílem mé návštěvy bylo fotografické zdokumentování stávajícího stavu ČDV.

V téžní jámě je zátka, pro čerpání důlní vody z podzemí byly vyvrtány 2 vrty vedle jámy a prostřeleny do prostoru jámy, čerpadlo je zaphuštěno v hloubce cca 100 m pod povrchem, cca 6 m pod hladinou důlní vody, nad bývalým nárazištěm je umístěna vyrovnávací nádrž, ze které samospádem tečou důlní vody do vlastní technologie ČDV. Nátok důl-

ní vody do nové technologie bude řešen stávajícím potrubím z vrtů u jámy.

Nyní důlní voda v budově ČDV natéká do směšovače reaktoru, kde se k ní přidává vápenné mléko a jako zárodkování vyzrálý kal. Neutralizace je prováděna ve dvou reaktorech (10 m³), které jsou osazeny mícháním a aerací. Zreagovaná suspenze přepadává do předlohy čerpání (1 m³), odkud je pomocí čerpadla Mape přečerpávána do vertikálních usazovacích nádrží a odtud dále

plnicím potrubím do obou filtračních kalolisů. Odsazená voda z vertikálních usazovacích nádrží je odváděna přepadem do vnitřních bazénů stejně jako filtrát z obou kalolisů. Z bazénu odtéká voda do venkovní jímky a následně do vodoteče. Příprava vápenného mléka probíhá v míchací nádrži a je přepuštěna do zásobní nádrže, odkud je dávkována do směšovačů obou reaktorů hadicovým čerpadlem Bredel SPX 40 ovládaným frekvenčním měničem na zákla-

Jiří Freund u vertikální sedimentační nádrže měří kaly

dě měření pH zneutralizované směsi.

Areálem ČDV mě provázal Jiří Freund, kterému tímto děkuji. Při měření kvality vypouštěné vody z čističky jsme zastihli Ing. Ivu Chámovou.

Čistička pracuje nepřetržitě v automatizovaném provozu, čistí 3,5 až 4 litry za vteřinu. Vyprodukuje za měsíc cca 650 tun kalů, které se ukládají na skládku AVE v Časlavi. Obsluhuje ji 15 zaměstnanců, včetně dvou techniků.

Ing. Svoboda na otázku, jaký bude rozdíl mezi stávající a připravovanou technologií čištění důlní vody, řekl: „Čistírna bude mít větší kapacitu, vyčistí větší množství důlní vody. Tím budeme schopni udržet hladinu důlní vody na požadované úrovni i při srážkově vydatnějších obdobích. Umístění jednotlivých technologických uzlů bude optimálnější. Některé technologické uzly budou automatizovány, např. příprava flokulantu, nebo příprava HCl pro regeneraci plachetek, vlastní sondy na měření pH budou napojeny na automatický oplach kyselinou chlorovodíkovou.

Pro neutralizaci bude využíváno nehasené vápno místo vápenného hydrátu, toto zvýší sedimentační rychlost, což bylo poloprovazně vyzkoušeno v r. 2005.“

Otto Hejnic

Prof. JUDr. Ing. Makarius, CSc.

Tisková konference o stavu bezpečnosti v hornictví za rok 2007

Ondruš, Ing. Alexander Hykel, JUDr. Pavel Dvořák a Josef Suldovalský, který jednání řídil, dále Ing. Pavel Musil, předseda OBÚ v Mostě a Ing. Libor Hroch, předseda OBÚ v Ostravě.

V roce 2007 bylo celkem 6 smrtelných úrazů, 4 na černém uhlí, 1 na hnědém uhlí, 1 mezi ostatními. Naše uranové hornictví se podobně jako v minulých letech obešlo bez smrtelného úrazu.

Jak ke smrtelným úrazům docházelo? Na Lomech Mořina byl pracovník zachycen a vtažen do konstrukce pásového dopravníku u napínací stanice. V OKD na Dole ČSM došlo k vyvrácení stropnice a přitlačení postiženého stropnicí k výztuži důlního díla. V OKD, Důl Darkov, na úpravně uhlí byl postižený zachycen páso- vým dopravníkem a protažen jeho kon-

strukcí. V OKD Důl ČSA na závodě Doubrava došlo při opravě signalizace hrázových dveří k jejich otevření rozjetou kolejovou lokomotivou a k přitlačení postiženého k vzduchovému zařízení. V Sokolovské uhelné došlo k zavalení pásového rypadla sesunutým uhlím, k usmrcení došlo vlivem deformace kabiny rypadla. V OKD, Důl ČSA, na závodě Doubrava byl pracovník při spojování gumy pásového čerpadla zasažen do hlavy pásovou konstrukcí.

Příčinou všech smrtelných úrazů bylo porušení pracovní kázně postiženým, v roce 2006, kdy došlo 5 smrtelným pracovním úrazům, byla tato příčina kvalifikována ve 3 případech.

Po roce 2003, kdy došlo ke 20 smrtelným úrazům a 2004, kdy jich bylo 21, na-

Vedení ČBÚ

stává rapidní pokles, v roce 2005 bylo 7 smrtelných úrazů, v roce 2006 bylo 5 pracovních úrazů, v roce 2007 bylo 6 pracovních úrazů.

Pozitivním jevem na poli bezpečnosti práce je, že se snižuje počet závažných mimořádných událostí, v roce 2005 jich bylo 47, v roce 2006 jich bylo 35 a v roce 2007 jich bylo 23.

Dalším kladem roku 2007 je, že nedošlo k zapálení a výbuchu metanu či uhelného prachu, v roce 2006 došlo ke 2 případům. K posledním smrtelným úrazům způsobeným zapálením metanu došlo v roce 2001 na kladenském dole Schoeller, kdy zahynuli 4 horníci. V roce 2008 ale k zapálení metanu již došlo, na Dole ČSM byli popáleni 3 zaměstnanci.

Ostravsku se v roce 2007 vyhnuly důlní otřesy, při kterých by došlo k pracovnímu úrazu, jak ukazuje statistika, zachycující mimořádné události od roku 1998, vůbec poprvé.

Hlavním problémem hornické činnosti je nedostatek kvalifikovaných pracovníků, pokles pracovní kázně a porušování bezpečnostních předpisů, které bylo příčinou všech 6 smrtelných úrazů.

ČBÚ řeší situaci tak, že stanovuje činnosti, k jejichž vykonávání musí mít řídící pracovník náležitou kvalifikaci. Odborné hornické vzdělání si doplňují inženýři jiných oborů na VŠB – TU v Ostravě a v její pobočce v Mostě. V roce 2006 bylo otevřeno v Karvině zkrácené pomaturitní studium pro pracovníky v hornictví.

Bezpečnost práce zůstává prioritou při veškerých hornických činnostech. Je nutné věnovat zvýšenou pozornost novým nezkušeným pracovníkům, jak ze strany jejich přímých a nepřímých nadřízených, tak ze strany předáků a dalších zkušených zaměstnanců.

Úroveň bezpečnosti práce závisí na kvalifikaci a zkušenosti havířů a techniků, to by si měly znovu uvědomit firmy, které se hornickými činnostmi zabývají.

Otto Hejnic

Venkovní nádrž

Ing. Iva Chámová kalibruje měřidla

ODBORY

ZDE UVEDENÉ MATERIÁLY
VYJADŘUJÍ NÁZORY ODBORÁŘŮ
A NEMUSEJÍ SE SHODOVAT
S NÁZORY REDAKCE

Zleva: Lenka Svobodová, Jitka Havlíčková, Ludmila Martínková, Eva Černeková, Vladimír Opolský, Ivana Procházková, Štěpánka Proskočilová, Bc. Hana Šindelářová, Ing. Bc. Jitka Vojtilová

Ve Stráži p. R. jednala konference ZOO ŘSP DIAMO

Konala se 12. března 2008 v budově ŘSP, přítomno bylo 37 delegátů. Na programu bylo představení nových členů závodního výboru ZO ŘSP, čerpání rozpočtu roku 2007, návrh rozpočtu na rok 2008 a vztah ZO ŘSP a OS PHGN.

Nový závodní výbor bude pracovat ve složení:

Štěpánka Proskočilová – předseda
Mgr. Hana Šindelářová – místopředseda
Ing. Bc. Jitka Vojtilová – místopředseda
Eva Černeková – hospodárka
Iva Procházková – revizní komise
Lenka Svobodová – člen
Jitka Havlíčková – člen

Eva Schreyerová, Vladimír Opolský a Štěpánka Proskočilová

DIAMO, s. p., o. z. ODRA v rámci zahazování následků bývalé hornické činnosti na horninovém prostředí a podzemních vodách řeší sanaci areálu Trojice. Vzhledem k neoddělitelnosti jednotlivých provozů bylo v rámci projednání zpráv analýzy rizika staré ekologické zátěže rozhodnuto o nutnosti komplexního řešení. Na základě výše uvedeného byl zpracován projekt, který je koncipován jako součást skupiny prioritních projektů na revitalizaci kraje týkajících se řešení důsledků ekologických zátěží vzniklých před účinností novely zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zá-

Předmětem projektu je definice, identifikace a odstranění ekologických zátěží komplexu lokality Trojice – bývalého dolu, bývalé koksovny a znečištěním dotčeného okolí, a to až na mez přijatelného rizika pro obyvatele a okolní životní prostředí ve shodě s budoucím využitím lokality dle územního plánu města Ostravy – plánované využití oblasti pro občanskou vybavenost, volnočasové aktivity a parkovou zeleň. Výsledné řešení bude konečné a povede k vytvoření funkční krajiny navazující na širší okolí.

nepolárními extrahovatelnými látkami (NEL), polyaromatickými uhlovodíky (PAU), rtuť, olovem, kyanidy, xyleny a fenoly a další. Významná kontaminace horninového prostředí (NEL, PAU, olovem, rtuť a kyanidy) byla potvrzena i ve východní části areálu bývalého dolu, která bezprostředně navazuje na areál bývalé koksovny.

Rovněž podzemní voda z tohoto prostoru vykazovala výraznou kontaminaci (zejména PAU, NEL, benzenem a kyanidy). Pravdě-

Komplexní řešení sanace kontaminovaného území lokality Trojice

Celkový pohled na kontaminovanou lokalitu Trojice

kon) v roce 1993. Z toho důvodu požádal o. z. ODRA o schválení projektu Komplexní řešení sanace kontaminovaného území lokality Trojice v mezirezortní komisi, která na svém zasedání dne 4. října 2007 projekt schválila k realizaci.

Zájmovou lokalitu Trojice tvoří areály bývalého dolu Trojice a bývalé koksovny Trojice, které v minulosti tvořily úzce vázaný výrobní komplex v Trojickém údolí, cca 500 m východně od řeky Ostravice a centra města Ostravy.

Důl Trojice byl založen roku 1840 a jeho provoz ukončen v 70. letech 20. století. Kromě důlní činnosti zde byla umístěna i koksárna (provozovaná do roku 1983) a další provozy pro zpracování vedlejších koksárenských produktů.

Provedeným hydrogeologickým průzkumem lokality Trojice, v rámci zpracování analýz rizik starých ekologických zátěží v letech 1997 – 1998, byla zjištěna masivní kontaminace horninového prostředí, a to zejména v prostoru bývalé koksovny a to

podobná je i migrace tohoto znečištění dále do karbonského masivu. Vzhledem k dobré vyluhovatelnosti a nebezpečnosti jmenovaných polutantů a po zhodnocení míry rizika pro lidskou populaci a životní prostředí, byla v závěrech průzkumů z 90. let, kdy vlastním předmětem lokality bylo OKD, a. s., konstatována nutnost provedení sanačních zásahů v obou areálech. Tento závěr byl následně potvrzen i nezávislým oponentem a v roce 2000 i stanovisky dotčených orgánů státní správy.

V Praze se konal VI. sjezd OS PHGN

V Praze se ve dnech 14. a 15. března 2008 konal VI. sjezd Odborového svazu pracovníků hornictví, geologie a naftového průmyslu. Na 164 delegátů z celé republiky zhodnotilo dosavadní čtyřleté období a vytyčilo nové úkoly. Sjezdu se zúčastnila řada hostů z domova i ze zahraničí – místopředseda vlády a ministr práce a sociálních věcí Petr Nečas, předseda ČMKOS Milan Štěch, generální tajemník EMCEF Reinhard Reibsch, prezident Konfederace odborových svazů SR Miroslav Gazdík, předseda Zaměstnavatelského svazu důlního a naftového průmyslu – Společnosti těžbařů Zdeněk Osner a další.

V slavnostní části vystoupila řada hostů, kteří se zabývali nejdůležitějšími tématy odborů současnosti. Ministr Petr Nečas seznámil delegáty s tím, jak by měla vypadat první etapa důchodové reformy. Uvedl, že mu není cizí představa, aby horníci, zejména důlní, mohli do důchodu odcházet dříve o pět let. Podle

jeho názoru by horníci na povrch měli odcházet především zdraví. Horníkům však vadí, že by do starobního důchodu měli odcházet až v 65 letech. Proto odborový svaz zorganizoval petici, která požaduje umožnit horníkům a dalším profesím odchod do starobního důchodu již v 55 letech. Petici podpořilo podpisy přes 16 000 občanů. Memorandum k petiční akci bylo předáno ministru Nečasovi s výzvou delegátů, aby premiér Mirek Topolánek vzal na vědomí petiční akci a pomohl prosadit změnu právní úpravy, která by požadavek horníků uzákonila.

V pracovní části delegáti schválili některé změny stanov a program svazu na další čtyřleté období. V závěru prvního dne jednání proběhly volby vedení svazu. Předsedou svazu byl opět zvolen Jan Šábel, místopředsedou František Nekoř. Předsedou revizní komise Roman Laur.

Delegáti v závěru jednání schválili

prohlášení, ve kterém ostře protestují proti záměru vlády převést v rámci zdravotní reformy fakultní nemocnice a zdravotní pojišťovny na akciové společnosti. Rovněž protestují proti nálezů Ústavního soudu ČR proti zákoníku práce, které považují za rozhodnutí na politickou objednávku. To vážně ohrožuje odborová práva s dopadem na bezpečnost práce a udržení sociálního smíru.

Sjezd potvrdil, že hornictví bude i nadále stěžejním odvětvím národního hospodářství, kterému by vláda měla věnovat patřičnou péči.

Toto je oficiální tisková zpráva ze VI. sjezdu OS PHGN. Jednání sjezdu se zúčastnili jako delegáti s hlasem rozhodujícím 4 předsedové ZO z Dolní Rožinky, 2 z Ostravy a 1 z Příbrami. Ze ZO OS PHGN PCHT se zúčastnili 4 delegáti s hlasem rozhodujícím, a to pp. J. Hájíček, P. Hurdes, A. Jurková a V. Válek.

XXXIII. expozice minerálů v Tišnově

Koná se 2. až 4. května 2008 v sokolovně, gymnáziu a ZŠ v Riegerově ulici. Zúčastňuje se jí na 260 vystavovatelů z toho asi 80 ze zahraničí. V pátek je otevřeno od 11 do 19 hod., v sobotu od 9 do 19 hod., v neděli od 9 do 16 hodin. Poslední burzy se zúčastnilo cca 8500 návštěvníků. Hlavním pořadatelem je Sokol Tišnov.

Burza vydává vlastní občasník. Ve Zpravodaji č. 23 po úvodním slovu a tradiční hornické písní následuje článek našeho vystavovatele Janusza Gradowskiego z Krakova: Krzemień pasiasty (křemen páskovaný) v polštině, následuje a p l i k a c e Murphyho zákonů pro důl Jasan od jeho emeritní-

ho ředitele Ing. Václava Šimíčka a v rubrice z galerie našich vystavovatelů představíme knihu významného karikaturisty, mineraloga a spisovatele Marcela Vaňka „Láska k šutrům“.

Oficiální zahájení je v pátek v 12 hodin ve velkém sálu sokolovny, nejméně návštěvníků bývá v neděli. Srdečně zvou všechny zájemce a přikládám karikaturu Marcela Vaňka. Zdař Bůh!

Ing. Andrej Sučko

Investor, státní podnik DIAMO, inicioval řadu jednání s majoritními vlastníky předmětných nemovitostí v lokalitě Trojice, zástupci města Ostravy a dalšími dotčenými orgány státní správy, která vedla k dohodě o dalším, společném postupu komplexního a konečného řešení lokality jako celku. Vzhledem k bezprostřední blízkosti obou areálů (bývalý důl a koksovna

načního a postsanačního monitoringu území lokality Trojice jako uceleného komplexu.

Cílem a předpokládaným přínosem projektu je:

- příprava odstranění staré ekologické zátěže lokality Trojice, tj. shromáždění aktualizovaných údajů o stavu kontaminace lokality a doplnění informací formou aktualizace analýz rizik z roku 1997,
- doplnění dat o kontaminaci geoprostředí a vypracování projektu sanace,
- odstranění ekologických zátěží komplexu lokality Trojice, a to až na mez přijatelného rizika pro obyvatele a okolní životní prostředí,
- obnovení funkčnosti a využitelnosti předmětného území v souladu s územním plánem města Ostravy,
- začlenění rekultivovaného území do okolní krajiny.

Při odložené realizaci projektu existují tato reálná rizika:

- riziko znečištění lokality/okolí – vyplývá z nebezpečí další nekontrolované migrace polutantů do okolního prostředí, zejména ohrožení kvality podzemních vod v širším okolí a ohrožení povrchového toku – řeky Ostravice. Výsledkem může být prodloužení a nárůst objemu průzkumných prací i časové, technické a finanční náročnosti jak průzkumu, tak následných sanačních zásahů.
- riziko stavu lokality a územního plánu – lokalita, která má být dle strategických plánů města Ostravy součástí rozsáhlého komplexu pro volnočasové aktivity občanů, je za stávajících podmínek pro rea-

Pod správní budovou

Komplexní řešení sanace kontaminovaného území lokality Trojice

DOKONČENÍ ZE STR. 3

lizaci těchto plánů z důvodů kontaminace území k danému účelu zcela nevhodná. Výsledkem může být prodloužení nebo přerušení plánovaných aktivit a z toho vyplývajících negativních důsledků pro veřejný sektor.

Projekt bude sestávat ze samostatné ře-

Popis jednotlivých etap:

I. etapa Aktualizace analýz rizik kontaminovaného území

Tato etapa představuje shromáždění aktualizovaných údajů o stavu kontaminace lokality, doplnění informací o procesech majících vliv na způsob a rychlost šíření kontaminace, vytipování vhodných aktuálních scénářů pro výpočet rizika

(sanace). Doprůzkumné práce budou soustředěny do jednotlivých rizikových ploch, které byly vytypovány v rámci předchozích prací. Projektová dokumentace bude zpracována na úrovni dokumentace pro územní řízení.

III. etapa Realizace nápravných opatření – sanace
Definování požadavků na samotnou reali-

Jáma Trojice

Potok Burna pod úpravnou

šených etap:

- I. etapa Aktualizace analýz rizik kontaminovaného území
- II. etapa Příprava sanace – doprůzkum a projekt sanačního zásahu
- III. etapa Realizace nápravných opatření – sanace

Předpokládaná cena I. etapy činí 1,98 mil. Kč. odhad nákladů na II. a III. etapu projektu je vyšší než 400 mil. Kč.

a vlastní modelové výpočty rizik pro vybrané scénáře. Výsledkem pak bude návrh aktuálních cílových limitů pro sanační zásah a návrh metodického postupu sanace.

II. etapa Příprava sanace – doprůzkum a projekt sanačního zásahu

Cílem této fáze je doplnění dat o kontaminaci geoprostředí tak, aby byly dostatečným podkladem pro vypracování projektu odstranění staré ekologické zátěže

zaci sanace a předpoklad finanční i časové náročnosti nápravných opatření pro odstranění ekologické zátěže bude možné provést až v návaznosti na výstupy a hodnocení výsledků etap předešlých, tj. po provedení I. a II. etapy projektu.

V současné době byly na MPO ČR předány podklady pro zadávací dokumentaci na realizaci I. etapy. Koncem roku 2008 (začátkem roku 2009) se předpokládá za-

Křest publikace „Mýty a pověsti stříbrského podzemí“

Křest se uskutečnil

v prostorách Městského muzea ve Stříbře 20. března 2008 za přítomnosti autorů Karla Neubergera a Zdeňka Eyera, kmotrů knihy Mgr. Miroslava Nenutla – starosty města, Ing. Bivoje Merce – předsedy Obvodního báňského úřadu v Plzni a Ing. Václava Votavy – poslance parlamentu ČR, členů stříbrského hornického spolku a pozvaných hostů.

Hornický spolek při této příležitosti významenal za celoživotní práci v hornictví spolkovými medailemi pana Josefa Suldovského a pana Ing. Josefa Maška. Byla opět připomenuta hornická historie horního města Stříbra v dobývání olovených rud během osmi století. Oba autoři se svěřili se svými pocity a postřehy a doufají, že publikace se objeví v domácích knihovnách. Díky panu D. Rybovi mohla být použita v knize i postavička místního permonika

Autogramiáda

Duchmause. Autoři poděkovali panu Ladislavu Podrackému za německý překlad, paní Mgr. Kovářové za korektury, panu Bodrovovi z Agentury G2 v Plzni za vydání knihy, slečně Zbránkové za vydařené obrazy, městu Stříbře a všem sponzorům, kteří se na vydání knihy podíleli. Děk patří také Iniciativě společenství INTERREG IIIA, ze kterého byl projekt spolufinancován. Po křtu se konala autogramiáda. Závěrem si všichni zazpívali hornické písně.

Ing. Karel Škvor

URGP 3

Vychází další číslo hornického měsíčníku Uhlí, Rudy, Geologický průzkum. Z obsahu: Energie - stavební a báňská, a. s. Roman Tichánek a Karel Čermák: Použití ekostabilizátu k těsnění odvalu Dolu Schoeller v Libušíně. Aktuality z Mostecké uhelné, a. s. VŠB- TUO, Sylvie Heviánková a Iva Bestová: Odstraňování manganu z kyselých důlních

Vzhledem k tomu, že odštěpné závody státního podniku DIAMO jsou rozesety po celé České republice, vyjždíme v průběhu každého roku do míst, kde mají svá sídla.

Je-li cesta vícedenní, je dobré se s tímto místem více seznámit. Přiznám se, že do Dolní Rožínky jezdím již řadu let, ale nikdy jsem se zde nezastavil déle, než na dobu nezbytně nutnou. Přišel však den D, kdy to bylo jinak – program jednání tohoto dne byl naplněn, druhý den jednání byl teprve před námi a venku bylo krásné březnové odpoledne. Byl by to hřích zalézt někde pod střechu a nepoznat zase něco jiného, nového, zajímavého. A tak se narodila odpolední procházka po Dolní Rožince.

Obec se nachází v nadmořské výšce cca 500 metrů, žije zde přibližně 700 obyvatel. První písemná zpráva o obci pochází z roku 1348 – 1349. V letech 1503 – 1589 byla majetkem pánů z Pernštejna a v roce 1731 připadla rodu Mitrovských.

Znak Dolní Rožínky (pozn.: můžeme ho vidět na návsi u autobusového nádraží), nám připomíná i původní název obce. Na znaku vidíme plameny ohně, zkřížené ostrve (osekané větve) a dále hornický znak – kladivo a mlátek. A že ten oheň ve znaku obce vypovídá něco o jakémsi „rožnění“, tak to je pravda. V tomto případě se jedná o pálení – rožnění dřevěného uhlí. Takže původní název byl Roženka, později Zámecká Rožinka.

Obec je dnes známa především těžbou uranové rudy, ale málo kdo z nás už ví, že se zde těžila ještě jedna surovina, a tou byl vápenec /dolomit/. Dodnes se zde nachází zbytky činnosti po jeho těžbě.

Procházka začala u dominanty obce, u zámku. Dnes je v něm základní škola. Objekt zámku stojí sice trochu stranou od silnice, ale je to objekt zajímavý. Zámek byl vybudován koncem 16. století na místě tvrze v renesančním stylu. V letech 1781 – 1799 byl klasicistně přestavěn. Koncem 1808 vyhořel, ale byl znovu upraven a tak se zachoval až do dnešní podoby. Zámku dominuje barokní věžička s cibulí. Zámek je nejvíce spojen se jménem rodu Mitrovských. Jejich rodové heslo si lze přečíst v parkovém průčelí zámku pod trojúhelníkovým tympanonem: AETERNUS QUIA PURUS, český VĚČNÝ PROTOŽE ČISTÝ.

Za zámkem se dnes rozprostírá park, resp. zbytky anglického parku, který založil koncem 18. století hrabě Jan Nepomuk Mitrovský. Jdeme vlevo, mírným stoupáním a rozhlížíme se po parku a otáčíme své pohledy na vzdalující se zámek. Mohutné stromy, některé čerstvě pokácené, zbytky původního jezírka, dnes zasypaného. Pohled krásný, ale i smutný.

Vyšli jsme ven z parku, odbočíme vlevo a procházíme dál mezi zbytky zchátralých budov bývalého zemědělského dvora (po

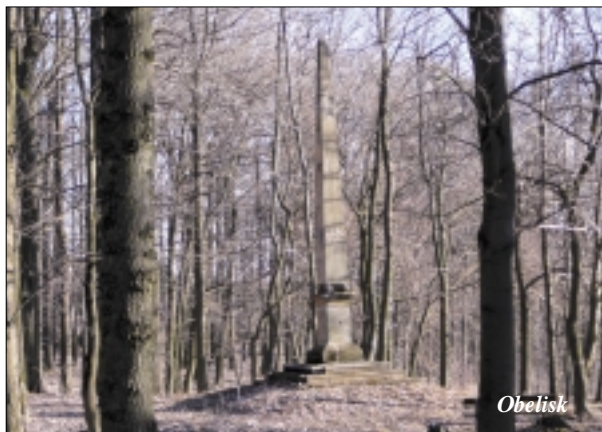
pravé ruce) směrem k hlavní silnici. Vlevo vidíme nově opravený historický objekt u bývalého zámeckého zahradnictví, pod ním areál bývalého statku, který se začíná opravovat. Za ním na nás vykukuje objekt zámku. Na hlavní silnici nedojdeme, odbočujeme vpravo a pokračujeme do kopečka (rovnoběžně s hlavní silnicí) mezi vzrostlými stro-

ně zaklenutý prostor na středový sloup. Po prohlídce kaple jsme se vrátili zpět na cestu a pokračovali dál ve směru mírného stoupání cesty. Z cesty jsme dál viděli dvě umělá návrší (první bylo napravo, druhé nalevo), ovšem po někdejších altáncích a romantických zříceninách na jejich vrcholcích nebylo ani stopy. Na návrší vle-

DOLNÍ ROŽÍNKÁ JINAK ANEB JAK JI NEZNÁTE

Zámek Dolní Rožínka

Obelisk

my směrem k šachtě, která je ukryta za lesem. Ještě netušíme, že tento pro nás „les“ je vlastně lesopark Templ. Alej, která k lesoparku vede, nebyla v Dolní Rožince alejí jedinou. Hrabě Jan Nepomuk Mitrovský nechal v okolí Dolní Rožínky vybudovat několik staveb, ke kterým se od parku hvězdovitě rozbíhaly cesty se stromořadím. Co alej, to jiný druh stromů. Některé háje z ptáčích perspektiv prý, dle místních obyvatel, vytvářely písmeno „M“, počáteční písmeno rodu Mitrovských, historický pramen však tvrdí, že se jednalo o písmeno W /Wladimír/.

Přicházíme k prvním stromům lesoparku Templ. Na informační tabuli na okraji lesoparku je uvedeno, že park ve své době (koncem 18. století) patřil k nejkrásnějším na Moravě. Do dnešní doby se zde zachovaly i některé objekty. Hned za informační tabulí vidíme budovu anglické lázně. Dnes se jedná spíše o tři stěny, vysoké cca 2 metry, vyzděné z kamene o půdorysu 3x3 metry. Nad těmito lázněmi lze v zarostlém terénu lesoparku rozeznat hráz bývalého rybníčku, dnes vyschlého /poddolování/ a zarostlého. Pokračujeme dál k empírovému egyptskému obelisku. Krásný kousek architektury z přelomu 18. a 19. století. Obelisk je vysoký 9 m a nachází se na místě, kde podle pověsti padl kůň, který nesl raněného rytíře z bitvy.

Hlavní pozornost však přitahuje „chrámek Osvícenství“ – růžová klasicistní kaple na půdorysu kříže, ozdobená sloupovím s tympanony. Ve spodní části se nachází hrobka Jana Nepomuka Mitrovského, vale-

vo jsme si ještě povšimli lípy, vysazené k výročí vzniku republiky /1953/. Lesopark byl obnoven v roce 1993, prochází jím několik cest, jsou tu i lavičky k odpočinku. Protože stavby stojí v listnatém lese /dříve však převážně jehličnatý/, je čas letošního předjaří pro jeho prohlídku přímo ideální (pozn.: nebo doporučuji pozdní podzim).

To už pomalu vycházíme ven z lesoparku. Po pravé ruce můjme oplocení dřevitě areálu šachty R I a na prosluněném paloučku nás vítá hájovna. Obejdeme hájovnu, zatočí-

Růžová kaplička

s kuželnou – U Macka – opravdu „bývalé“, dnes zde hospoda už není (objekt je soukromý a pozemek je oplocený).

Vyjdeme ven z lesa a před sebou máme Dolní Rožinku. Pokračujeme po chodníku dolů do obce, vpravo vidíme budovy o. z. GEAM (Geologie Ekologie Atom Morava). Sejdeme až k nám již dobře známému objektu zámku. Přízemní budovy mezi statkem (vlevo) a zámkem jsou bývalé konímy (dnes je zde tělocvična ŽŠ). Zámek obejdeme a zabochíme vlevo. Před námi se otevře průčelí bývalé sýpky a pivovaru, dnes upravené na komerčně využívané jako strašidelný zámek Draxmoor. Vstupní průčelí je dodatečně upravené, přistavěn byl nový vchod do objektu. Některé praskliny na objektu sýpky jsou opravdické, některé umělé – jo strach je strach. V průčelí strašidelného zámku jsou pak dvě obrovské pochoďné. Zde si všimneme, jak levá pochoďná zakrývá zbytek slunečních hodin (1 x 1,5 m). Když se otočíme, tak přes rybník vidíme panský hostinec U Machačů, později, za zlatých časů rozvoje uranového průmyslu též nazývaný „MEXIKO“, v současné době Zámecká restaurace. Zde byli ubytováni v roce 1957 první horníci Jáchymovských uranových dolů. Ředitelství dolů se v té době přestěhovalo z Chotěboře a Trutnova do objektu zámku. Ze zámku se pak přestěhovalo do nových objektů stávajícího o. z. GEAM.

Pokračujeme dál po cestičce vedoucí mezi sýpkou a rybníkem na návsi. Uprostřed rybníku je ostrůvek a na něm socha svatého Ja-

na Nepomuckého. Je vidět, že byla nedávno restaurována a jedná se patrně o sochu litinovou. Původně držel v ruce knihu, symbol vzdělání, nyní však kniha zmizela, zřejmě ji pohřbila voda. Rybník obejdeme, vlevo máme budovu pošty z přelomu století 19. a 20., a již zmínovaný objekt panského hostince. Zastavíme se na křižovatce u informační tabule, která nás seznamuje se zajímavostmi obce a blízkého okolí. Za křižovatkou vidíme dnešní obecní úřad – je to objekt bývalé obecní školy, rovněž postavení na přelomu 19. a 20. století. V dále, pod zdravotním střediskem, jsou vidět sedlové střechy členitého objektu. To prý bývalo hlavní správcovské místo fořta – lesů celého panství moravského.

Z křižovatky se vydáme asi 100 metrů po silnici směrem na Nové Město na Moravě. Před námi se objevuje mohutný strom a pod ním pěkný železný kříž z roku 1857. Nápis upozorňující na koupaliště „V lomu“ nám připomíná, že se zde kdysi těžil vápenec. O těžbě vápence jsme se zmínováni v úvodu naší procházky. Přejdeme jen přes malé parkoviště a vodní plocha se zbytky vápencových skal je před námi. Vzadu je krásný les, ticho. Oázu klidu potvrzují i rybáři, kteří sedí na břehu vápencových útesů a čekají na svůj úlovek.

Zde naše procházka končí. Za sebe musím říci, že jsem byl velmi mile překvapen, čím je Dolní Rožinka zajímavá. Laskavou průvodkyní nám byla Anička Kujalová, která zde bydlí, fotografoval Petr Apeltauer, ke mně a Jindrovi Vejstrkovi se přidal Miloš Ondráček z o. z. GEAM, který žije v Tišnově.

A to jsme ještě neprošli vše – zůstala námi nepoznána např. umělá zřícenina kaple v Ivínách, část obce Dvůrek s mlýnem, špitálem a krávinem, volná a lihovaru, Chrástky s parkovou úpravou a v lesních částech remízy pro chov a lov bažantů.

A co říci závěrem? Až pojedete do Dolní Rožínky, víc se koukejte kolem sebe, třeba i vy něco zajímavého uvidíte.

Ing. Eduard Horčík, ŘSP

DIAMO

Podnikový občasník s. p. DIAMO Stráž pod Ralskem. Vydává vedení s. p. Vychází zpravidla jednou v měsíci.
Vedoucí redaktor Otto Hejnic.
Adresa redakce: DIAMO, s. p.,
471 27 Stráž p. R.,
tel.: 487 892 084, fax: 487 851 571
e-mail: hejnic@diamo.cz
Sazba: PANTYPE, s. r. o., Liberec
Tisk: GEOPRINT Liberec
Pro vnitřní potřebu s. p. DIAMO